

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
كَلِمَةُ الْمُؤْمِنِ
وَعَلَى عَبْدِهِ الْمُسِيْحِ عَلَى رَسُولِهِ الْمُّوَعِّدِ

ਖਲਾਸਾ ਖੁਤਬਾ ਜੁਮਾ 04.03.2016

ਵੱਲੋਂ : ਨਜ਼ਾਰਤ ਨਸ਼ਰੋ ਇਸ਼ਾਅਤ ਕਾਦੀਆਂ

ਸੰਬੰਧ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਦੀ ਧਾਰਮਕ ਹਾਲਤ ਚੰਗੀ ਹੋਵੇ ਜੋ ਨਮਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਦਗੀ ਰਖਦੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪਬੰਦ ਹੋਣ । ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੈਂ ਰਬਵਾ ਤੇ ਕਾਦੀਆਂ ਦੇ ਅਹਮਦੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਥੇ ਬੋਜ਼ੀ ਜਿਹੀ ਥਾਂ ਉਪਰ ਅਮਹਦੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਗਿਣਤੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਸਜਿਦਾਂ ਵੀ ਬੋਜ਼ੀ ਬੋਜ਼ੀ ਦੂਰੀ'ਤੇ ਹਨ, ਓਥੇ ਮਸਜਿਦਾਂ ਨੂੰ ਅਬਾਦ ਕਰੋ ।

ਸਯੁਦਨਾ ਹਜ਼ਰਤ ਆਮੀਰੁਲ ਮੈਮਿਨੀਨ ਖਲੀਫਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਖਾਮਿਸ ਅਯੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਾਲਾ ਬਿ ਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜੀਜ਼ ਦੇ ਜੁਮੇਵੇ ਦੇ ਖੁਤਬੇ ਦਾ ਸਾਰ ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਨੇ 4 ਮਾਰਚ 2016 ਈ. ਨੂੰ ਮਸਜਿਦ ਬੈਅਤੁਲ ਛੁਤੂਹ ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ।

ਤਸ਼ਹੁੰਦ, ਤਾਵੁਜ਼, ਤਸਮੀਆ ਅਤੇ ਸੂਰਤ ਝਾਤਿਹਾ ਦੀ ਤਲਾਵਤ ਦੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਅਯੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਾਲਾ ਬਿਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜੀਜ਼ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ :

ਬੀਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਕਈ ਜੁਮਿਆਂ ਦੇ ਖੁਤਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਕੁਝ ਕਹਾਵਤਾਂ, ਸਰੋਈਆਂ ਜਾਂ ਕੁਝ ਸਬਕ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਜੋ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਸਲਿਹ ਮੌਤਿਦ ਰਜੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਤਿਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵਰਨਣ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ । ਅੱਜ ਜੱਦ ਮੈਂ ਇਹਨਾਂ ਮਿੱਥ ਧਾਰਣਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਰਨਣ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਲਿਆਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਆਇਆ ਕਿ ਭਾਰਤ-ਪਾਕ ਦੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਮਿੱਥ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਰਿਵਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਤਿਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਨੇ ਵਰਨਣ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਰਿਵਾਇਤਾਂ ਦਾ ਅੱਜ ਤੱਕ ਅਰੰਭ ਰਹਿਣਾ ਵੀ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਤਿਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਦੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਜਮਾਤ ਦੇ ਲਿਦੇਰਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਕਦੇ ਦੀਆਂ ਇਹ ਕਿਤੇ ਦੱਫਨ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਈ ਵਾਸਤਵਿਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੀ ਹਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਤਿਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਨੇ ਨਸੀਹਤਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ । ਕਈ ਥਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਤਿਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਜੋ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਚੁਟਕਲੇ ਹਨ ਇਹਨਾਂ ਚੁਟਕਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਪੱਖ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ । ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਚੁਟਕਲਾ ਹੈ ਜੋ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਸਲਿਹ ਮੌਤਿਦ ਰਜੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਤਿਦ

ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਇਕ ਮਾਲਣ ਦੀ ਉਪਾਰਣ ਦਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਡਰਮਾਉਂਦੇ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਲੜਕੀਆਂ ਸਨ ਇਕ ਘੁਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਆਹੀ ਗਈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਮਾਲੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਆਹੀ ਗਈ । ਜੱਦ ਕਦੇ ਬਦੱਲ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸਤਰੀ ਦੀਵਾਨਿਆਂ ਵਾਂਗ ਘਬਰਾਈ ਫਿਰਦੀ ਸੀ । ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ? ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਇਕ ਲੜਕੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ, ਕਿਉਂ ? ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਰਖਾ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੜਕੀ ਘੁਮਿਆਰਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਆਹੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਵਰਖਾ ਨ ਹੋਈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਾਲੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਆਹੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਵਰਖਾ ਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨਹੀਂ ਉਗੋਣਗੀਆਂ । ਸੋ ਇਹ ਉਧਾਰਣ ਦੇਕੇ ਜੋ ਕਿ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਹੋਲ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਲਗਦੀ ਹੈ ਹਰਜ਼ਤ ਮਸੀਹ ਮੌਉਂਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਰਨਣ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਾਦੀਆਂ ਦੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਆਪੋ ਵਿੱਚ ਝੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ । ਸਜ਼ਣਾ ਮਿਤੱਰਾਂ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ, ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਹੈ ਓਥੇ ਹੀ ਨਿਰਣਾ ਕਰਵਾਉਂਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਉਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਕਦੋਮਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਜੱਦ ਮੁਕਦੋਮੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਉਂਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਡਰਮਾਉਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਮੁਰੀਦ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਵੀ ਹਨ । ਕਿਸ ਦੇ ਲਈ ਦੁਆ ਕਰਾਂ ਕਿ ਉਹ ਹਾਰੇ ਤੇ ਉਹ ਜਿੱਤੇ । ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹੋ ਦੁਆ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਸੜਾ ਹੈ ਉਹ ਜਿੱਤ ਜਾਵੇ । ਇਹ ਉਚਿਤ ਤਾਂ ਹੈ ਨਿਆਂ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਨੁਖ ਜਾਏ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਆਪੋ ਵਿੱਚ ਮਿਤੱਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਡੈਸਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਸਾਲਸੀ ਡੈਸਲੇ ਮਿਲ ਬਹਿ ਕੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਢੀਠਪੁਣਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਣਾ ਚਾਹੀਦਾ । ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਉਂਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨਸੂਨੇ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ । ਸੋ, ਢੀਠਪੁਣਾ ਜੋ ਹੈ ਇਹ ਚੰਗੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਜਿੱਦ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੁਆ ਲਈ ਆਖਕੇ ਇਮਾਮ ਨੂੰ ਦੁਚਿੱਤੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਅਹਮਦੀ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕਿਸਦੇ ਲਈ ਦੁਆ ਕਰੇ ਅਤੇ ਕਿਸਦੇ ਲਈ ਦੁਆ ਨ ਕਰੇ ।

ਫਿਰ ਅਲੱਹ ਤਾਅਲਾ ਇਕ ਹੁਕੂਮ ਵੱਲ, ਗੱਲ ਵੱਲ ਦਿਆਨ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਮਾਂਪਿਆ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਸਿਵਾਏ ਧਰਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰੱਬ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਾਂਪਿਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਪੂਰੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ । ਜੱਦ ਧਰਮ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਆਏ ਤਾਂ ਬੇਸ਼ਕ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਦਾ ਸਨਮਾਨ ਤਾਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਰੱਬ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਗੱਲ ਮਨੁਲਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਮੇਰੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਹੈ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਸਲਿਹ ਮੌਉਂਦ ਡਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਮਨੁਖ ਦਾ ਡਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਂਪਿਆਂ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਵਰਤਾਉ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਵਗਿਆਨ ਕਰੇ ਪਰ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਨੌਜ਼ਾਨ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਮਾਂਪਿਆਂ ਦਾ ਉਚਿਤ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਨ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰਖਦੇ ਹਨ ਸਗੋਂ ਸੰਤਾਨ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਅਹੁਦਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗੁਰੀਬ ਮਾਂਪਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ।

ਇਕ ਵਾਰ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਸਲਿਹ ਮੌਉਂਦ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਵਰਨਣ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਕਈ ਲੋਕ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਣਕਾਰ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਕੇਵਲ ਵਕਤੀ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਲਈ ਸੁਣਦੇ ਹਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਉਂਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਹੋ ਡਰਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਨ ਆਓ ਕਿ ਫਲਾਣਾ ਭਾਸ਼ਣਕਾਰ ਚੰਗਾ ਹੈ ਚੰਗਾ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਸੁਣਨਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਇਹ ਦੇਖੋ ਕਿ ਇਸ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਕੀ

ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਕੀ ਲਾਭ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਬਹਿਰਹਾਲ ਕਈ ਲੋਕ ਨ ਤਾਂ ਭਾਸ਼ਣਕਰਤਾ ਦੀ ਭੁੰਧਿਆਈ ਨੂੰ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨ ਹੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਨੂੰ ਸਮਝ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨ ਹੀ ਉਸ ਦਾ ਮੰਤਵ ਸਮਝ ਆ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕੇਵਲ ਵਕਤੀ ਆਨੰਦ ਲਈ ਬੈਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਈ ਭਾਸ਼ਣਕਰਤਾ ਵੀ ਕੇਵਲ ਆਰਜੀ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਵਸਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਕਢੇ ਹਨ ਬਣਾਉਟੀ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਅਜਿਹੇ ਭਾਸ਼ਣਕਰਤਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਆਪ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਤਿਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਇਕ ਭਾਸ਼ਣਕਰਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਭਾਸ਼ਣ ਲਈ ਖੜਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁੱਖ ਵਾਲਾ ਸੀ । ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਇਆ ਅਤੇ ਖੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਸੀ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਤਰੰਗੜੀ ਸੀ । ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਓਥੇ ਬੈਠੇ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਤਾਂ ਉਸ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਪਰ ਥੋੜੀ ਹੀ ਦੇਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ । ਇਸ ਤੋਂ ਭਾਸ਼ਣਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ । ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਸੱਣ ਲਈ ਕਿ ਦੇਖੋ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਮੀਆਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸ ਗੱਲ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹੋ, ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਕੱਲ ਮੇਰੀ ਮਹੀਂ (ਮੱਝ) ਦਾ ਬੱਚਾ ਅੜਿੰਗ ਅੜਿੰਗ ਕੇ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ ਜੱਦ ਮੈਂ ਆਪ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਉਹ ਚੇਤੇ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਰੋ ਪਿਆ । ਇਉਂ ਭਾਸ਼ਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜੋ ਗਲਤ ਫ਼ਹਿਸ਼ੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਦੁੱਖ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਰੋ ਪਿਆ ਹੈ, ਇਉਂ ਉਸ ਦਾ ਦਿਖਾਵਾ ਤੇ ਬਣਾਉਟੀਪਣ ਝੱਟ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ । ਸਾਡੇ ਵਿਰੂਪ ਜੋ ਮੌਲਵੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਸੁਣੀਏ, ਕਦੇ ਤਾਂ ਉਕਾਂ ਹੀ ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ।

ਰੱਬ ਦਾ ਸਾਡੇ ਉਪਰ ਇਹ ਉਪਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਤਿਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਨੂੰ ਮਨੁਣ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੋਂ ਪੀਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾ ਚਮਕਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹੀ ਭਾਗ ਹੁੰਦੇ । ਇਸ ਲਈ ਕੁਰਆਨ ਕਰੀਮ ਉਪਰ ਗੱਲ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਤਿਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਦੀਆਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ । ਫਿਰ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਸ਼ਾਲਹ ਮੌਤਿਦ ਰਜੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਨੇ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਲਿੱਖੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਪੜ੍ਹਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ । ਖਲੀਡਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਹਨ ਕਈ ਆਇਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਨ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਆਪ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਰਆਨ ਕਰੀਮ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਗਿਆਨ ਤੇ ਮਾਾਰਫਤ ਦੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ।

ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੀਜ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਤਜਰਬੇ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਹ ਚੇਤੇ ਰਖੱਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤਜਰਬੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕੇਵਲ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਕੇ ਵੈਦ ਬਨਣਾ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਬਹੁਤ ਕਠਿਨ ਹੈ । ਉਧਾਰਣ ਲਈ ਵੈਦ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਯੋਗ ਵੈਦ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੋਗੀਆਂ ਦਾ ਨਿਦਾਨ ਤੇ ਇਲਾਜ ਹੋਵੇ । ਜੇਕਰ ਇਕ ਵੈਦ ਹੈ ਜੱਦ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹ ਲਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਮਾਹਰ

ਸਾਹਮਣੇ ਰੋਗੀਆਂ ਦਾ ਨਿਦਾਨ ਤੇ ਇਲਾਜ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ । ਇਸੇ ਲਈ ਜੱਦ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਹਰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਟੀਕਲ ਵੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ । ਜੇਕਰ ਇਹ ਨ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਤਜਰਬਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਕੁਝ ਵੀ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਦ ਵੀ ਤਜਰਬੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕੇਵਲ ਇਹੋ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸਮੇਂ ਤਜਰਬਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ।

ਬਹਿਰਹਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੈਦ ਦਾ ਵੈਦਿਕ ਗਿਆਨ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜੱਦ ਉਹ ਪੈਕਟਿਸ ਕਰੇਗਾ ਬਿਨਾਂ ਪੈਕਟਿਸ ਦੇ ਗਿਆਨ ਲਾਹੌਰਵੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ । ਇਕ ਅਹਮਦੀ ਹੋਕੇ ਈਮਾਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੱਦ ਜਮਾਤ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਾ ਤੇ ਖਿਲਾਫ਼ਤ ਨਾਲ ਪਕੋ ਸੰਬੰਧ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਬਕਾਇਦਾ ਸੰਬੰਧ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਦੂਰ ਬੈਠਿਆਂ ਵੀ ਸੰਬੰਧ ਬਣਿਆਂ ਰਹੇ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਸਲਿਹ ਮੌਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵਰਨਣ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਕ ਥਾਂ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਮਾਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਕਦੇ ਵੀ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਗੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਜੀਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਜੱਦ ਤੱਕ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਜੜ੍ਹ (ਮੂਲ) ਨ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਜੁੱਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਬੰਧ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵੱਧੀਆ ਸਾਧਨ ਅਖਬਾਰਾਂ ਹਨ । ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ ਬੈਠਾ ਹੋਵੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਮਾਤ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ ਰਹਿਣ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਨੇੜੇ ਬੈਠਾ ਹੋਵੇ ।

ਇਸ ਜੁੱਗ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਅਸਾਨੀ ਹੈ, ਰੱਬ ਨੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ । ਇਕ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਤਰਬੀਯਤ (ਸੀਖ) ਅਤੇ ਖਿਲਾਫ਼ਤ ਨਾਲ ਪੱਕੇ ਸੰਬੰਧ ਲਈ ਹਰ ਅਹਮਦੀ ਨੂੰ ਐਮ.ਟੀ.ਏ. ਸੁਣਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਜੋ ਐਮ.ਟੀ.ਏ. ਅਤੇ ਵੈਬਸਾਈਟ ਉਪਰ ਪ੍ਰਗਾਮ ਹਨ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦਸੱਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ । ਆਪਣੇ ਮਿਤੱਰਾਂ ਨਾਲ ਬਹਿ ਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਦੇਖਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਮਿਤੱਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਪਰੀਚੈ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਪਤੱਰ ਮੈਨੂੰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੱਦ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਐਮ.ਟੀ.ਏ. ਉਪਰ ਘੋੜੇ ਘੱਟ ਖੁਤਬਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਨਣਾ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸਾਡਾ ਜਮਾਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਢੂੰਘਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸਾਡੇ ਈਮਾਨ (ਆਸਥਾ) ਵਿੱਚ ਪੱਕਿਆਈ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ । ਸੋ, ਅੱਜਕੱਲ ਐਮ.ਟੀ.ਏ. ਅਤੇ ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ alislam ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਜੋ ਕਿ ਜਮਾਤ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਹੈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗੇ ਸਾਧਨ ਹਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਕਿਆਂ ਅਤੇ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਅਹਮਦੀ ਦੀ ਸੀਖ ਲਈ ਅਤੇ ਖਿਲਾਫ਼ਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੋਣ ਦਾ ਅਤੇ ਜਮਾਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹਨ । ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਅਹਮਦੀ ਦਾ ਕਰਤਵ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰੋ ।

ਕਈ ਲੋਕ ਸੋਰ ਤਾਂ ਇਹ ਰਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਮਾਜ਼ ਬਾਰੇ ਇਹ ਇਛਾ ਰਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਕਾਇਦਾ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣ ਪਰ ਫਿਰ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਰਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸੁਸਤ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵੱਜ਼ਾਂ ਆਪ ਵੀ ਛਿੱਲੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ । ਇਛਾ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਸੋ, ਸੰਬੰਧ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਕ ਹਾਲਤ ਚੰਗੀ ਹੋਵੇ ਜੋ ਨਮਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਰਖਦੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣ । ਇਸ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਬਵਾ ਤੇ ਕਾਦੀਆਂ ਦੇ ਅਹਮਦੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੁਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਹਮਦੀਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ । ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਸਜਿਦਾਂ ਵੀ ਥੋੜੀ ਥੋੜੀ ਦੂਰੀ ਉਪਰ ਹਨ ਓਥੇ ਮਸਜਿਦਾਂ ਨੂੰ ਵਸਾਓ, ਆਬਾਦ ਕਰੋ । ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ

ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਜੋ ਜਮਾਤ ਦੇ ਨਿਜ਼ਾਮ (ਵਿਵਸਥਾ) ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਵਿਚਾਰ ਰਖਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਨ ।

ਸੋ, ਸਾਧਾਰਣ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਰ ਥਾਂ ਹਰ ਅਹਮਦੀ ਨੂੰ ਸੁਸਤ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰਖੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਚੁਸਤ ਤੇ ਚਲਾਕ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ, active ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ, ਜਮਾਤ ਦੇ ਕ੍ਰਿਆਵਾਲੀਲ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰਖੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲਜੋਲ ਰਖੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੱਦ ਮੇਲਜੋਲ ਕਾਇਮ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਚੁਸਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੁਸਤ ਲੋਕ ਵੀ ਚੁਸਤ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਤਿਉਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਰ ਇਕ ਮਨੁੱਖ ਆਇਆ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲਗ੍ਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਚਮਤਕਾਰ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਮੈਨੂੰ ਫਲਾਣਾ ਚਮਤਕਾਰ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪ ਉਪਰੋਕਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਸਲਿਹ ਮੌਤਿਉਦ ਫਰਮਾਉਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਚੇਤੇ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਤਿਉਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਤੱਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰੱਬ ਮਦਾਰੀ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਕੋਈ ਤਮਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਸਗੋਂ ਹਰ ਕੰਮ ਤਰਕ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਆਪ ਇਹ ਦੱਸੋ ਕਿ ਜੋ ਚਮਤਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਆਪ ਨੇ ਕੀ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਲਈ ਹੁਣ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਚਮਤਕਾਰ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ । ਸੋ, ਰੱਬ ਇਹਨਾਂ ਵਿਅਰਥ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਹੱਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਨ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਨਬੀ ਕੋਈ ਮਹੱਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ । ਅੰਸੰਖ ਚਮਤਕਾਰ ਹਨ ਜੇਕਰ ਮਨੁਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਨੇਕ ਸੁਭਾਵੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਉਹੋ ਬਹੁਤ ਹਨ ।

ਜੱਦ ਸੰਸਾਰਕ ਕੰਮ ਪ੍ਰਿਣਾਮਹੀਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਆਚਰਣਕ ਤੇ ਆਤਮਕ ਕਾਰਜ ਬਿਨਾ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ । ਸੋ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਜਤਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ ਸਿੱਟੇ ਸਾਡੇ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸਿੱਟਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ ਤਾਂ ਸਮਝ ਲਓ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ । ਜਤਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੰਮ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਕਿਸੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਣ ਅਤੇ ਜੱਦ ਤੱਕ ਇਹ ਸਿੱਟੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨ ਆਉਣ ਸਾਨੂੰ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬੈਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ । ਕਈ ਲੋਕ ਲਿੱਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਇਬਾਦਤ ਕੀਤੀ ਦੁਆਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਡੇ ਮੰਤਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ । ਸਾਡੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਕੁਬੂਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝ ਲੈਂਦਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਮੰਜ਼ਲ ਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਲਈ ਪਰ ਮਾਰਗ ਗਲਤ ਫੜ ਲਿਆ । ਸੋ, ਉਸ ਤੇ ਦੁਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਗੋਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਗ ਵੀ ਠੀਕ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿੰਨ੍ਹੀ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ । ਸੋ, ਆਤਮਕਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦੀ ਨੇੜਤਾ ਅਤੇ ਦੁਆਵਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਵੀ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ । ਆਪਣੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ । ਕਿਵੇਂ ਸੁਧਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਆਪਣੇ ਆਪੇ ਨੂੰ ਫਰੋਲਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ । ਆਪਣੀਆਂ ਇਬਾਦਤਾਂ (ਬੰਦਰੀ) ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ । ਰੱਬ ਦੇ ਸਾਰਿਆਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਉਪਰੋਕਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ । ਆਪਣੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਅਮਲਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਅਮਲ ਹਨ । ਆਪਣੀਆਂ ਸੋਚਾਂ (ਵਿਚਾਰ) ਤੇ ਅਕਲ ਦੀ ਦੁਰੁਸਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ । ਜੱਦ ਰੱਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਸੁਣਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਦੁਆਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਨ ਕਿਤੇ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਸਾਡੇ ਜਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਘਾਟ ਹੈ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਸਲਿਹ ਮੌਤਿਉਦ ਫਰਮਾਉਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਤਿਉਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਫਰਮਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮੰਗਤੇ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ, ਹਨ ਇਕ ਸਧਾਰਣ ਮੰਗਤਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਹੱਠੀ ਮੰਗਤਾ । ਸਧਾਰਣ ਮੰਗਤਾ ਉਹ

ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦਰ'ਤੇ ਅਵਾਜ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਓ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੁਝ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਠੀਕ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦੋ ਤਿੰਨ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਦੇਕੇ ਅੱਗੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਪਰ ਹੱਠੀ ਮੰਗਤਾ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੱਦ ਤੱਕ ਨ ਮਿਲੇ ਰਲਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਤਿਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਫਰਮਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਦੁਆ ਦੀ ਪਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁਖ ਹੱਠੀ ਮੰਗਤਾ ਬਣੇ ਅਤੇ ਮੰਗਦਾ ਰਲਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਧੂਨੀ ਜਮਾ ਕੇ ਬਹਿ ਜਾਏ ਅਤੇ ਟਲੇ ਨਹੀਂ ਜੱਦ ਤੱਕ ਰੱਬ ਦਾ ਕਰਮ ਪ੍ਰਮਾਣਤ ਨ ਕਰ ਦੇਵੇ ਕਿ ਹੁਣ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੁਆ ਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਚੇਤੇ ਰਖੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਦੇ ਵੀ ਤਦਬੀਰ (ਉਪਾਉ) ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਤਦਬੀਰ (ਉਪਾਉ) ਵੀ ਦੁਆ ਦੇ ਨਾਲ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਹਜ਼ਰਤ ਮਸੀਹ ਮੌਤਿਦ ਅਲੈਹਿ ਸਲਾਮ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਤਦਬੀਰ ਦਾ ਦੁਆ ਦੇ ਨਾਲ ਨ ਹੋਣਾ ਉਕੱਤਾ ਹੀ ਗਲਤ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਨੁਖ ਦੀ ਦੁਆ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਮਾਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੇਵਲ ਦੁਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਦਬੀਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਜੋ ਤਦਬੀਰ ਤੇ ਦੁਆ ਨੂੰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਖਦਾ ਉਸ ਦੀ ਦੁਆ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਆ ਦੇ ਨਾਲ ਤਦਬੀਰ ਨ ਕਰਨਾ ਰੱਬ ਦੇ ਕਾਨੂਨ ਨੂੰ ਤੋਵੜਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲੈਂਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਬ ਦੀ ਇਹ ਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮਨੁਖ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲੈਂਣਾ। ਅਲੱਹ ਤਾਲਾ ਸਾਨੂੰ ਪੱਕੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੀ ਰਜਾ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਤਖ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਤੌਫ਼ੀਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ।

ਜੁਮਏ ਦੇ ਖੁਤਬੇ ਦੇ ਅਥੀਰ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਅਖੱਦਾਹਲੱਹ ਤਾਲਾ ਨੇ ਮੁਕਰੰਮ ਕਮਰ ਜ਼ਿਆ ਸਾਹਬ ਸਪੁਤੱਰ ਮੁਕਰੰਮ ਮੁਹਮੱਦ ਅਲੀ ਸਾਹਬ ਵਾਸੀ ਕੋਟ ਅਬਦੁਲ ਮਾਲਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਦਗੁਣਾ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਮਾਰਚ 2016 ਈ. ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਝਗੀਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਮਰਹੂਮ ਦੇ ਸਦਗੁਣਾ ਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਨ ਵਰਨਣ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਨਮਾਜ਼ ਜਨਾਜ਼ਾ ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ।

Khulasa Khutba 04.03.2016

Delivered By : Hadhrat Khalifatul Masih Vth (atba)

Summarized by : Majlis Ansarullah Bharat

Translated by : Shamshad Ahmad Eden, from Punjabi desk

From : Nazarat Nashr-o-Isha'at Qadian-143516, Distt. Gurdaspur, Punjab (INDIA)